

DUBOK ZDENAC

Ledeno, sunčano popodne je već odmaklo, a duž ulice Maršala Tita Dama i Cura, majka i kćerka, kobile iz čijih velikih, umornih tela izbija para kroz nakostrešenu dlaku, vuku špediter. Kajasi su opušteni, kobile odlično poznaju put i Živojin Tadin Aga nema potrebu da im komanduje. Pokušao je da ih potera u kas još kod groblja, čim su sa zemljanog puta izašli na asfalt, ali to se pokazalo višestruko pogrešnim. Asfalt je bio nabijen zaleđenim snegom, klizav, opasan za umorne životinje. Dama i Cura nisu bile radni, uporni konji, navikli na pokornost i svakodnevnih napore. To su bile dve dobro uhranjene mrke kobile koje Aga retko preže, a drži ih najviše iz navike, jer oduvek je imao i voleo konje. Kao mlađi više je voleo ždrepece, uživao je da ih nauči da samo njega slušaju i puštaju blizu sebe. Imao je i kobile zbog ždrebad, ali se u poslu oslanjao na snažne, tvrdoglave pastuve. Jedan takav mu je pre dvadeset godina besnim trzajem glave iščupao kažiprst i pola srednjeg prsta kada su se kajasi zamrsili u šaci, a dva dečaka istrčala za loptom pred konje. Naglo je svom snagom zategao kajase, kobila se ukopala, a ždrebac se propeo, uspravio glavu, zanjištao i, još uvek stojeći na dve noge, trgnuo glavom nadole. Nije stigao ni da pusti glas, a krv se slivala niz šaku i kapala na pantalone, cipele, sve do puta, ostavljajući trag do

kuće. Istim putem, koji u pravoj liniji spaja groblje i davno napuštenu železničku stanicu, Aga vozi svoju zapregu zaleđenim kolovozom nepomičan u debelom grudnjaku, sa šubarom nabijenom do očiju. Kod broja 6 po navici se osvrće da bi proverio da li je bezbedno i, kada se uveri da jeste, primeti da su kobile već skrenule tačno na onom mestu gde je potrebno da špediter pređe posred ćuprije.

Ispred kapije ga dočekuju kćerke Kovjana i Gorica i Goričin muž Mladen, veterinar. Veoma zabrinute, ali najednom i rasterećene, kćerke gledaju u njega očekujući objašnjenje, unapred svesne da ne postoji odgovor koji može da ga opravda. U neprijatnoj tišini koju narušava samo Damino i Curino duboko disanje, Mladen otvara kapiju i zaprega nestaje u dvorištu ostavljajući prve i jedine tragove u dubokom noćasnjem snegu. Pred štalom Mladen ispreže kobile, uvodi ih jednu po jednu, hrani i poji, podmeće slamu na pod. Kćerke pomažu ocu da siđe sa špeditera, što on u početku odbija, ali kad uvidi da one neće odustati, dozvoljava da mu pridrže ruku dok spušta nogu na tlo. Potom podiže sedište, vadi nekoliko džakova i pažljivo pokriva i naslon i sedište. Osvrne se ka štali, kroz polumrak razazna konture i zaključa da je svaka na svom mestu, a tiho rzanje u niskom registru odmah mu to i potvrdi. Korakom mnogo sporijim i težim nego što bi želeo, Aga krene ka kući.

U predsoblju uzme stolicu na kojoj je limeni lavor i metalna kutija sa sapunom, a preko naslona prebačen peškir i sve zajedno ponese u kuhinju. Iskreno se obrađuje toplini, a miris supe učini da mu se oči više otvore, nozdrve rašire i kičma pomalo ispravi. Ipak, prvo skine grudnjak i

debelu bluzu i okači ih na čiviluk, s mukom prevuče džemper preko glave i prebaci ga preko svoje stare stolice. Već ranije primetivši da je na šporetu lonac sa toplom vodom, polako nalije pola lavora, opipa temperaturu i doda malo hladne vode iz bokala. Zatim otkopča dva gornja dugmeta na košulji, dugmad na rukavima i pažljivo presavije rukave do laktova. Opere ruke, lice, vrat i uši sapunom, obriše se, obuče džemper i sedne za sto.

Kovjana stavi šerpu sa vrućom supom na slameni podmetač, a Gorica postavi duboki tanjir, kašiku, viljušku i nož pred Agu.

– Vi nećete jesti? – prve reči zaparaju spontanu harmoniju kućnih šumova.

– Mi smo ručali odavno – odgovori Gorica okrenutih leđa, dok je vadila hleb iz drvene kutije.

– Hleb ti je suv, ko zna koliko već stoji.

– Mlađo! Aj malo supe, dobro dođe na ovu ladnoću.

– Ne mogu deda, ručali smo – javi se Mladen iz dnevne sobe, bezuspešno pokušavajući da pronađe bilo koji kanal na televizoru domaće proizvodnje, model „Pacifik“.

Usledili su minuti u kojima su šuštanje televizora remetili srkanje i struganje kašike po tanjiru. Mladen nije odustajao ni kada su supu u limenom tanjiru zamenili kuvani krompir, sos od mirođije i kuvana piletina. Agi apetit nikada nije nedostajao, jeo je uredno i precizno i uvek, činilo se, onoliko koliko treba. Jeo je sve što se iznese pred njega i nikada nije komentarisao. Smatrao je da je za kuvaricu najveći kompliment prazan, omazan tanjir.

Upravo takav tanjir sijao se na svetlosti sijalice kad je starac zadovoljno ubacio poslednji komadić hleba u usta, naglo ustao i uputio se ka kredencu.

– Mlađo! Ostavi taj televizor, vidiš da nema ništa! – doviknuo je zetu.

– Ajde dođi da popijemo po jednu rakiju, kad se već nismo setili kako priliči da se rakija pije pre ručka.

Mladen ugasi TV i pređe u kuhinju. Na stolu su već bile napunjene dve čašice. Za stolom, ćerke Tadin čekale su da muškarci sednu.

– Deda, gde si ti bio? – počela je oprezno Gorica. – Juče sam ti donela ručak i već te nije bilo. Jel znaš kakva je mećava bila noćas? Jel znaš koliko smo brinuli?

– Polako, Goco. Neće deda moći da se snađe, ima da pobrka sve – pokušao je da se našali Mladen.

– Išo sam u Drugo selo – odgovori Aga.

– Što si išao tamo? Mi tamo nemamo nikoga – rekla je Kovjana.

– Išo sam da vidim pošto su tamo prasici, oću da uzmem dva para i da ji uranim za jesen. Jedno tebi, jedno Gorici i dva da prodam tvom Dragoljubu.

Dragoljub je bio Kovjanin muž, mesar. Kovjana i Gorica gledale su oca sa očiglednim zaprepaštenjem. Mladen se trudio da ostavi utisak nezainteresovanog zeta koji samo želi da što pre napusti prostoriju, a zapravo ga je čitava situacija blago zabavljala. Čekao je da čuje nastavak.

– A kod nas u selu nema prasica – polako ali izvesno Gorica je gubila živce.

– Pito sam Savu Bibinog, dvestapedeset iljada par. Braša Gajin, isto. Toza Krspogačin traži dvestaosamdeset iljada i kaže da je to ko da ji je dao zabadava. A ja znam da oni mislu da sam ja mator i da sam prolupo i da ćedu lako da me privaridu. I zato sam išo u Drugo selo, jer sam izračuno da prasici nesmu da budu više od dvesta iljada da bi čovek imo asne od nji, i da im svima dokažem da ne mogu oni tako sa mnom.

Kovjana, Gorica i Mladen gledali su Agu sa nevericom.

– Teo sam da kupim prasice u Drugom selu po dobroj ceni i da im svima zapušim usta.

– I kad si ti otišao od kuće? – Gorica je teško izgovarala reči.

– Juče posle fruštuka – jednostavno odvrati starac. – Stigo sam tamo bez problema, za dva sata. Taman na vreme. Našo kafanu, raspito se kod ljudi ko ima da proda prasice, obišo dva-tri mesta, razočaro se i vratio se u kafanu na ručak.

– A što si se razočarao? – upita Gorica.

– Zato što ni tamo nema ispod dvestapedeset iljada.

– Pa da – reče Kovjana.

– Svuda je od dvesta pedeset do trista hiljada – dodade veterinar.

– I kako onda da čovek ima vajde što rani stoku, aj da te čujem zete? – sada je Aga postao nestrpljiv.

– Pa, na jesen će da poskupi živa vaga svinja i sve dođe na isto kao što je i bilo. Poskupe prvo prasici, posle poskupi meso i tamo smo gde smo i bili – objasni Mladen.

– Aha... – starac je u trenutku sve razumeo.

Koliko god bile svesne očevih godina, kćeri nisu očekivale da će se ovo desiti. Živojin Tadin je u Kovjaninim i Goričinim očima bio mudar i bistar čovek koji svaku situaciju sagledava iz svih mogućih uglova i ne dozvoljava da ga razvoj događaja iznenadi ili ne daj bože porazi. Zavladao je muk u kome se jedino Mladen vrpeljio.

– Ali mi smo i dalje na ručku u kafani u Drugom selu, to je bilo pre više od 24 sata – ogłosi se Mladen. – Gde ste proveli ostatak vremena?

– Kad sam ručo vido sam da će brzo da se smrkne, a i počo je sneg da pada, pa sam kreno kući. Računo sam samo da pređem most dok se vidi, posle će biti lako.

– Koji most? – upita Gorica.

– Pa most kod Drugog sela, taj je dosta uzak i nema ogradu...

– Pa ti si išao kroz atar! – uzviknu Kovjana.

– Kroz atar, nego šta. Okolo je duplo dalje, a Dama je već matora, a Cura nije nikad puno vukla... – počeo je da objašnjava deda.

– S tobom stvarno nešto nije u redu, tata... Šta tebi pada na pamet! – reče Gorica.

– Na mostu je već bila mećava, ali se koliko-toliko videlo. Malo smo klizili levo-desno, al sam se ja više bojo da konjima ne propadne noga kroz one daske. Svi znamo šta bude kad konj slomi nogu... Al to je dobro prošlo i nastavio sam još dve duži i tu sam pogrešio.

– Kako si pogrešio? – upita Kovjana. Ona je za „muške“ teme uvek bila više zainteresovana od Gorice.